

Наталія Герцовська,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології
та методики викладання іноземних мов,
Мукачівський державний університет
<https://orcid.org/0000-0003-0971-7529>
м. Мукачєво, Закарпатська область, Україна

Тетяна Шпеник,
студентка I курсу магістратури спеціальності «Середня освіта
(Англійська мова та зарубіжна література)»,
Мукачівський державний університет
<https://orcid.org/0000-0001-8031-7187>
м. Мукачєво, Закарпатська область, Україна

Підходи до класифікації англійських ідіом: тематичний аспект

Approaches to the classification of English idioms: thematic aspect

Анотація. У статті відзначено потребу у систематизації різних підходів до класифікації ідіом, яка спрямована на поліпшення процесу запам'ятовування та розуміння сутності ідіоматики. Спроба узагальнити різні підходи до класифікації ідіом розширює рамки стандартного вивчення англійської мови, значно розширює словниковий запас та сприяє розвитку культури мовлення. З'ясовано історію походження терміна «ідіома», досліджено джерела походження англійських ідіом. Значну частину найдавніших ідіом було запозичено з Біблії та міфів, а також із кельтської, латинської, скандинавської та культур інших країн. У сучасній англійській мові налічують близько 24 тис ідіом. Високий рівень володіння англійською мовою передбачає знання і розуміння фразеологізмів або ідіом. Розглянуто існуючі підходи до класифікації стійких словосполучень. Найрозповсюдженішими у літературі є такі способи класифікації ідіом: за значенням, за емоційним насиченням, за частинами мови. Розрізняють також автентичні ідіоми, що виникли в процесі історичного розвитку, та запозичені. За тематичною спрямованістю ідіоми поділяють залежно від професії, специфіки діяльності людини. У статті проаналізовано такі класифікації: залежно від розміру, від періоду виникнення та історії походження, від граматичної структури. Із метою вдосконалення рівня англійської мови доречно вивчати та застосовувати ідіоми, що характеризують особисті якості людини, відображають специфіку її побуту, життєдіяльності. Окрім того, у статті запропоновано тематичну класифікацію ідіом, згідно з якою найчисельнішими є групи на позначення

емоцій, роботи, характеру та вподобань людини, грошей, успіху та розваг. Виокремлені тематичні групи ідіом свідчать про антропоцентричний характер проаналізованого мовного матеріалу.

Ключові слова: ідіома, ідіоматика, історія походження, класифікація ідіом, тематична класифікація, антропоцентричний характер.

Summary. *The article identifies the need to systematize different approaches to the classification of idioms, which aims to improve the process of remembering and understanding the essence of idioms. An attempt to generalize different approaches to the classification of idioms expands the scope of standard learning of English, significantly expands the vocabulary and promotes the development of speech culture. The history of the origin of the term “idiom” has been clarified, and the sources of the origin of English idioms have been studied. Much of the oldest idioms were borrowed from the Bible and myths, as well as from Celtic, Latin, Scandinavian and other cultures. There are about 24,000 idioms in modern English. A high level of English proficiency requires knowledge and understanding of phraseology or idioms. Existing approaches to the classification of stable phrases have been also considered. The most common in the literature are the following ways of classifying idioms, in particular by meaning, by emotional saturation, by the parts of speech. There are also authentic idioms that arose in the process of historical development and those borrowed. According to the thematic orientation idioms are divided depending on the profession, the specificity of human activity. The article also analyzes the following classifications: depending on the size, the period and history of origin, the grammatical structure. In order to improve the level of English, it is appropriate to study and use idioms that characterize personal qualities, reflect the features of human life. In addition, the article suggests a thematic classification of idioms, according to which the most numerous are groups denoting emotions, work, character and preferences, money, success and entertainment. The selected thematic groups of idioms testify to the anthropocentric character of the analyzed language material.*

Key words: *idiom, idiomacity, history of origin, classification of idioms, thematic classification, anthropocentric character.*

Вступ. За останні десятиріччя популярність та необхідність детального вивчення англійської мови невіддільно зростає. Знання англійської мови передбачає не лише оперування певним словниковим запасом, а й розуміння носіїв мови, можливість підтримки діалогу, занурення в атмосферу через аудіофайли, фільми, книги мовою оригіналу. Високий рівень володіння іноземною мовою передбачає знання і розуміння фразеологізмів, або ідіом.

Термін «ідіома» походить від давньогрецьких слів *ἴδιος* – *власний, властивий*; *ιδίωμα* – *особливість, своєрідність* та означає стійкий неподільний зворот мови, що передає єдине поняття, зміст якого не визначається змістом його складових елементів.

Методологія та методи дослідження. Ідіоми в рамках фразеології досліджували такі вчені, як В. Виноградов [1], О. Кунін [3]. Класифікацію та особливості перекладу англійських ідіом вивчали

Є. Ясюкевич [10], О. Свешнікова [9], В. Савицкий [7], О. Селіванова [8]. Структурно-семантична характеристика соматичних фразеологізмів англійської мови є предметом наукових доробок І. Денисенко [2], О. Курілко [4].

Незважаючи на значну кількість публікацій, великий обсяг методичної літератури, вбачаємо необхідність висвітлення питання розроблення класифікації англійських ідіом, які б дали змогу полегшити процес їх засвоєння у процесі вдосконалення англійської мови. Потреба у систематизації, яка спрямована на поліпшення процесу запам'ятовування та розуміння сутності ідіоматики, визначила **актуальність** даної публікації, адже спроба узагальнити різні підходи до класифікації англійських ідіом розширює рамки стандартного вивчення англійської мови, значно розширює словниковий запас та сприяє розвитку культури мовлення.

Метою дослідження є спроба систематизувати різні підходи до класифікації англійських ідіом, що, на нашу думку, полегшувало б процеси їх розуміння та вивчення. Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати такі завдання: з'ясувати історію походження та виникнення ідіом; розглянути існуючі підходи до класифікації англійських ідіом; запропонувати тематичну класифікацію ідіом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перші ідіоми виникли в процесі історичного розвитку та були тісно пов'язані з традиціями та культурою народу. Значна частина найдавніших ідіом була запозичена з Біблії та міфів, а також із кельтської, латинської, скандинавської, французької, німецької та культур інших країн. У сучасній англійській мові налічують близько 24 тис ідіом, їх часто використовують у фільмах, телепрограмах, газетах, художній літературі, дискусіях, а також у повсякденному житті. Існує також підхід американських лінгвістів, які до складу ідіом часто включають афоризми, фразеологізми, прислів'я, приказки та навіть сленг [5].

У сучасному мовознавстві існує багато методів і способів класифікації англійських ідіом; у нашому дослідженні розглянуто найбільш вживані класифікації. Найрозповсюдженішими є такі способи класифікації ідіом: за значенням, за емоційним насиченням, за частинами мови. Розрізняють також автентичні (власні) ідіоми, що виникли в процесі історичного розвитку, та запозичені. За тематичною спрямованістю ідіоми поділяють залежно від професії, специфіки діяльності людини. Налічують велику кількість ідіом, що пов'язані з погодою, фінансами, музикою, спортом, кухнею, домашнім господарством, швейною справою, сільським господарством, риболовлю, мисливством та полюванням тощо.

У рамках даного дослідження виконано класифікацію ідіом за такими ознаками: залежно від розміру (кількості слів), від періоду

виникнення, історії походження, граматичної структури та за тематичною ознакою.

За розміром розрізняють короткі (одно- та двослівні) та поширені (багатослівні) ідіоми (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація англійських ідіом залежно від розміру

Ознака	Різновиди	Приклади
за розміром	короткі (до трьох слів)	a cat-nap - короткий день a soruscat - муха- повторюха to do time - мотати строк, сидіти у в'язниці fairs's fair – давайте по правді, чесно take it easy – не нервуйся, заспокойся bosom freinds – друзі не розлий вода to see eye to eye – мати спільну мову, погляди around the clock – цілодобово no things attached – за спасибі, безкоштовно knock the wood – постукай по дереву, щоб не зурочити
	поширені (більше трьох слів)	to pull the rug from under one's feet – вибивати ґрунт з-під чийось ніг every cloud has a silver lining – немає лиха без добра it is always darkest before the dawn – найтемніша ніч перед світанком a fly in the ointment – ложка дьогтю a land of milk and honey – молочні ріки, киселеві береги a round peg in a square hole – бути не на своєму місці all your geese are swans – кожен кулик своє болото хвалить as well be hanged for a sheep as a lamb – сім бід – одна відповідь between the devil and the deep blue sea – між молотом і ковадлом

Джерело: систематизовано автором на основі [11–13]

Вище наведено класифікацію англійських ідіом залежно від їхнього розміру. Короткі ідіоми, які складаються з мінімальної кількості слів, наприклад: *a cat-nap* – короткий день, *a soruscat* – повторюха-муха. Поширені ідіоми складніші за структурою та можуть містити рідше вживані слова: *as well be hanged for a sheep as a lamb* – сім бід – одна відповідь, *to pull the rug from under one's feet* – вибивати ґрунт з-під ніг. Використання таких ідіом вимагає вищого рівня володіння англійською мовою [12].

Ідіоми, пов'язані з історією та легендами, пояснюють не лише суть певних історичних процесів, а й знайомлять із цікавими фактами, розши-

рюють світогляд тих, хто їх вивчає та застосовує. Запам'ятовування таких ідіом відбувається завдяки асоціативному мисленню. Легкому розумінню піддаються словосполучення, які можливо перекласти дослівно або/та якщо вони мають українські аналоги. Пропонуємо групування ідіом залежно від періоду їх виникнення та історії походження (табл. 2).

Таблиця 2

Класифікація англійських ідіом залежно від періоду виникнення та історії походження

Ознака	Різновиди	Приклади
1	2	3
період виникнення	традиційні	to spill the beans – пробовкатися, розказати про таємницю when all's said and done – врешті-решт to have itchy feet – не всидіти на місці to cover one's tracks – замітати сліди to come to a standstill – заходити в глухий кут to add fuel to the fire – підливати масла у вогонь speak of the devil – про вовка промовка
	сучасні	carrot and stick – батоги і пряники two's a company, three's a crowd – третій зайвий an armchair critic – диванний критик a sneak peak – допрем'єрний показ to hit the road – вирушати в дорогу to start from scratch – починати з нуля a pet peeve – пунктик, «мозоль» you snooze, you loose – хто не вспів, той облизня з'їв
історія походження	пов'язані з історією Великобританії	ignorance is a bliss – незнання – благо to carry coals to Newcastle – займатися безглуздою справою the ship has sailed – вчорашнього не вернеш in the same boat – в однаковому становищі, в одній упряжці a fifth wheel – п'яте колесо в упряжці to rain cats and dogs – лити як із відра to let your hair down – поводитися невимушено, розслабитися to give someone a cold shoulder – неприязне ставлення dead as doornail – без ознак життя kick the bucket – померти, відкинути коньки good riddance – баба з возу – кобилі легше to be at odds with – побити горщики, бути у сварці to bark up the wrong tree – вибрати неправильний шлях

1	2	3
історія походування	з власними назвами	<p>Barbie Doll – приваблива, але безглузда людина to be over the Moon – бути на сьомому небі від щастя a Freudian slip – обмовка за Фрейдом not for all the tea of China – не за всі гроші світу bull in a China shop – бик у магазині порцеляни, незграбна людина, «корова на льоду» to take French leave – піти по-англійськи (не сказавши слова) mad as Hatter – божевільний, біснுவатий a Dutch uncle - суворий наставник; *Dutch – щось негативне, несправжнє a Dutch comfort – погана втіха, щось дуже незручне a Dutch courage – хоробрість у хмелю Jack of all trades (is a master of none) – за все береться, ніщо не вдається before you could say «Jack Robinson» – дуже швидко Queen Anne is dead! – застаріла новина when Queen Anne was alive – колись давно, за царя Гороха doubting Thomas – скептик, Фома невіруючий</p>
історія походування	пов'язані з міфами	<p>it's all Greek to me – це для мене як китайська грамота to have Mida's touch – уміти заробляти гроші the sword of Damocles – Дамоклів меч, постійна небезпека to cut the Gordian knot – розрубати Гордіїв вузол to rest on one's laurels – спочивати на лаврах a Pandora's box – скринька Пандори, вмістилище зла an Achilles heel – Ахілесова п'ята a Trojan horse – Троянський кінь a Pyrrhic victory – Піррова перемога Cassandra warning – застереження Кассандри Augean stables – Авгієві конюшні</p>
	пов'язані з історією Риму	<p>all roads lead to Rome – усі дороги ведуть до Риму Rome wasn't built in a day – Рим не одразу будувався, враз нічого не робиться a Roman Holiday – жорстка забава to fiddle while Rome is burning – бенкет під час чуми</p>

	пов'язані з Біблією	manna from heaven – манна небесна, несподіваний дар, чудо to miss the boat – проспати царство небесне by the skin of one's teeth – зробити щось ледве-ледве leopard cannot change its spots – горбатого могила виправить a drop in the ocean – крапля в морі an eye for an eye (and a tooth for a tooth) – око за око, зуб за зуб go the extra mile – докласти максимум зусиль a wolf in sheep's clothing – вовк у овечій шкурі the writing is on the wall – передбачення на стіні
--	---------------------	--

Джерело: систематизовано автором на основі [6: 12; 13]

Залежно від періоду виникнення та історії походження ідіоми можна поділити на традиційні та сучасні. Традиційні ідіоми пов'язані з Біблією, міфами, історією Риму, власними назвами, іменами відомих історичних постатей. У XVII ст. Англія та Голландія змагалися між собою за світове панування на суші та на морі. У зв'язку із цим в англійській мові з'явилося багато виразів принизливого, негативного характеру зі словом *Dutch*: *Dutch wife*, *Dutch widow* – жінка легкої поведінки, *Dutch concert* – надмірний шум, п'яна компанія, *Dutch-bottomed* – безглузда розмова.

У фразеології англійської мови налічують низку ідіом, пов'язаних із Біблією, їх називають біблеїзмами, або біблійними ідіомами: *a mote in smb's eye* – сучок в чужому оці, *the root of the evil* – корінь зла, *the salt of the Earth* – сіль землі. Ідіоми, які беруть витoki з античної міфології (Стародавньої Греції та Стародавнього Риму), здебільшого є інтернаціональними: *the apple of discord* – основна причина ворожнечі або сварки, яблуко розбрату, *the golden age* – час процвітання, відродження, золотий вік, *the horn of plenty* – рiг достатку [13].

Ідіоми різняться також за граматичною структурою та складом (табл. 3).

За даними табл. 3, англійські ідіоми можна класифікувати за певними частинами мови, що входять до їх складу, зокрема поширеними є іменникові конструкції: *a bad of roses* – легке життя, *a month of Sundays* – дуже давно; дієслівні: *to live to tell the tale* – мати, що розповісти внукам; прикметникові: *as clever as paint* – розумний як чорт; парні повторювані слова *little by little* – мало-помалу, *again and again* – знову і знову.

Класифікація англійських ідіом залежно від граматичної структури

Граматична структура	Приклади
1	2
Іменник /Noun N+N, N + 's +N, N+s'+N, N+of+N	a baker's dozen – чортова дюжина a bed of roses – легке життя a month of Sundays – дуже довгий період часу no pain, no gain – щоб рибку з'їсти, треба у воду лізти
Дієслово + дода- ток/ verb + object	to break someone's heart – розбити чийсь серце to live to tell the tale – мати, що розповісти внукам to buy a pig in a poke – купити kota в мішку to go in one ear and out of the other – в одне вухо влетіло, з іншого вилетіло divide and rule – розділяй і володарюй practise makes perfect – доки не впріти, доти не вміти to cut and run – наживати п'ятами to clip someone's wings – підрізати крила to call a spade to spade – називати речі своїми іменами to bury one's head in the sand – ховати голову в пісок to fight like cats and dogs – жити як кішка із собакою
Прийменниковий вираз/ preposition phrase	at the crack of dawn – рано вранці around the clock – цілодобово an uphill battle – нерівний бій
Складне сло- восполучення/ compound phrase	a bone of contention – яблуко розбрату in the nick of time – в останній момент perfect storm – збіг несприятливих обставин to catch red-handed – спіймати на гарячому finger-pointing – перекладання вини
Порівняльний вираз з прикмет- ником та іменни- ком/ as + adjective+as/ like+noun adjective	as dry as a bone – зовсім сухий as pretty as a picture – гарний мов картинка as clever as paint – розумний як чорт as right as rain – у порядку, здоровий red tape – бюрократична тяганина green with envy – зелений від заздрощів grey area – сіра зона have the blues – хандрити, бути не в настрої golden opportunity – чудова можливість

1	2
Парні, повторювальні ідіоматичні вирази (в т.ч. зі сполучником and) word + and + word idiomatic pairs	again and again – знову і знову pros and cons – плюси і мінуси first come, first served – по черзі nothing ventured, nothing gained – де відвага, там і досягнення no news is good news – відсутність новин це вже хороша новина when in Rome, do as the Romans do – у чужий монастир зі своїм уставом не йди nearest and dearest – найближчі родичі even-stein – квити little by little – мало-помалу again and again – знов і знов all and all – врешті-решт
Речення / Sentence	strike while the iron is hot – куй залізо, поки гаряче to cut a long story short – коротше кажучи to go out like a light – «вирубитися», засинати life is not a bad of roses – життя прожити, не поле перейти
Імператив / Imperative	God bless you! – будьте здорові Break a leg! – ні пуха ні пера

Джерело: систематизовано автором на основі [12; 13]

На нашу думку, із метою вдосконалення рівня англійської мови доречно вивчати та застосовувати ідіоми, що характеризують особисті якості людини, відображають специфіку її побуту, життєдіяльності. Такі тематичні групи ідіом найчастіше демонструють людські якості, описують зовнішність людини, властивості предметів. У даному дослідженні пропонуємо розглянути класифікацію англійських ідіом за такими тематичними групами: взаємовідносини між людьми, емоції, гроші, успіх, тварини, їжа тощо (табл. 4).

Тематична класифікація англійських ідіом

Тематичні групи	Приклади
1	2
взаємовідносини між людьми	<p>to fall into the wrong hands – потрапити в погані руки to go to pot – зійти на нівець it takes two to tango – обоє рябєє, два чоботи – пара be an item – бути парою at odds with someone – у конфлікті з кимось friends in high places – друзі у вищих ешелонах влади calf love, puppy love – перше кохання build bridges – будувати мости, покращувати стосунки teacher’s Pet – улюбленець вчителя</p>
емоції	<p>a penny for your thoughts – про що ти задумався cross my heart – клянусь, щоб я крізь землю провалився good things come to those who wait – хто чекає, той дочекається make friends – заводити друзів cross someone’s path – несподівано зустрітися, стати поперек дороги smell a rat – відчувати, що справи йдуть нечесно fish out of water – некомфортно, не у своїй тарілці chasing rainbows – гнатися за нездійсненим wish upon a star – загадати заповітне бажання a gut feeling – інтуїція</p>
сім’я	<p>two of a kind – з одного тіста, два чоботи пара a world of difference – велика різниця flesh and blood – кровиночка to fly the nest – покидати родинне гніздо</p>
робота	<p>get down to the business – братися до роботи to go extra mile – викладатися на повну a cog in the machine – простий працівник, деталь механізму to lose one’s touch – губити (втрачати) навички to think outside the box – креативно, нестандартно мислити keep the wolf from the door – мати мінімальний заробіток donkey work – нудна, монотонна робота to be waiting in the wings – чекати свого часу, бути наготові in hot water – мати неприємності, бути в біді mind your own beeswax – не лізь не у свої справи big wig – важлива або зарозуміла людина</p>

1	2
тіло	<p>over my dead body – тільки через мій труп looks are not everything – з лица воду не пити once bitten, twice shy – обпікшись на молоці, дутимеш на воду dead to the world – спати як убитий (міцно) two heads are better than one – дві голови краще, ніж одна to bite one's tongue – прикусити язика head in the clouds – літати в хмарах heart in the mouth – серце в п'ятки</p>
час	<p>a race against time (the clock) – спішити поперед батька в пекло to be no spring chicken – бути старим in the nick of time – в останній момент, якраз вчасно to call it a day – закінчувати, завершувати your days are numbered – не довго ряс топтати, лишилися лічені дні to have the time of one's life – золоті часи, найкращі роки життя for a rainy day – на чорний день saved by the bell – випадково врятований в останній момент hold your horses – притримай коней, не поспішати</p>
характер та впо-добання людини	<p>honesty is the best policy – чесність – найкраща політика I scratch your back, you scratch mine – рука руку мие to leave high and dry – покинути напризволяще a coach potato – лінивий, лежебока to have a big mouth – язиката Хвеська to have a heart of gold – мати золоте серце to have a heart of stone – мати кам'яне серце to have a sweet tooth – бути солодкоїжкою to have clean hands – мати чисту совість a wet blanket – зануда big cheese – важлива людина, «велика шишка» cat got your tongue – той, хто мовчить, мов язика проковтнув give the shirt off back – бути дуже щедрим, віддати останню сорочку to be all ears – уважно слухати, нашорошити вуха</p>
тварини	<p>a little bird told me – сорока на хвості принесла a busy bee – бджілка-трудівниця a black sheep – біла ворона, різко виділяється серед інших brass monkey cold – собачий холод curiosity killed the cat – більше будеш знати, менше будеш спати a dark horse – темна конячка dog eat dog – людина людині вовкк don't count your chicken before the eggs – курчат по осені рахують</p>

1	2
тварини	<p>the elephant in the room – слон у кімнаті (проблема, про яку всі знають, але мовчать) to eat like a bird – їсти мало як пташка to eat like a horse – мати вовчий апетит crocodile tears – удаваний сум, крокодилячі сльози straight from the horse's mouth – з перших вуст frog in my throat – комок у горлі</p>
культура, традиції	<p>in a nutshell – як зіницю ока ripping hot – шойно з печі, ще гарячий to cook someone's goose – зіпсувати чийсь плани Indian summer – бабине літо a skeleton in the cupboard – скелет у шафі heard through the grapevine – почув по «сарафанному радіо», дійшли чутки</p>
гроші, успіх, розваги	<p>to push the boat out – розважатися, веселитися, витратити гроші на розваги riding high – користуватися популярністю, бути успішним when your ship comes in – коли настане період успіху, удачі with flying colors – з великим успіхом, з блиском plain sailing – легка справа, дрібниці abandon a sinking ship – покинути потопуючий корабель to have money to burn – грошей багато, хоч греблю гати two sides of the same coin – два боки однієї медалі to bring home the bacon – заробляти на життя easy come, easy go – легко приходять, легко йдуть born with a silver spoon in one's mouth – народитися зі срібною ложкою в роті lose your shirt – втратити всі гроші, залишитися ні з чим money for old rope – легко зароблені гроші go from rags to riches – перетворитися з бідного на дуже багатого, з грязі в князі cost an arm and a leg – коштувати шалених грошей</p>
їжа	<p>the bone of contention – яблуко розбрату a hot potato – гаряче питання a hard nut to crack – міцний горішок like two peas in a pod – як дві краплі води cream of the crop – найкращі з кращих food for thought – пожива для розуму, є над чим задуматися to bite off more than one can chew – забагато на себе взяти a piece of cake – як два на два, нехитра справа to be as hungry as a bear – голодний як вовк to be full of beans – енергійний веселий, в хорошому настрої egg head – ерудит, інтелігент</p>

Джерело: систематизовано автором на основі [12; 13]

Висновки з дослідження. На нашу думку, аналіз різних класифікацій ідіом залежно від їх розміру (кількості слів), періоду виникнення, історії походження, за граматичною структурою дає змогу якісно систематизувати стійкі англійські словосполучення за різними ознаками і характеристиками для полегшення їх подальшого використання у процесі вивчення. Також зазначимо, що одна й та сама ідіома, може підпадати під декілька класифікаційних ознак. Щодо кількісного наповнення виокремлених тематичних груп зауважимо, що ідіоми на позначення емоцій, роботи, характеру та вподобань людини, грошей, успіху та розваг становлять найчисельніші групи. Зокрема, тематична група «гроші, успіх, розваги» містить ідіоми як із позитивною, так і з негативною конотацією. Ідіоми на позначення часу носять переважно попереджувачий характер. Ідіоми, у складі яких є назви тварин, характеризують поведінку та риси характеру людини через порівняння з тими чи іншими тваринами. У цілому виокремлені тематичні групи ідіом свідчать про антропоцентричний характер аналізованого мовного матеріалу. Перспективою подальших досліджень уважаємо методичне розроблення щодо застосування ідіом у процесі вивчення англійської мови на різних етапах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Виноградов В.В. Основные понятия русской фразеологии как лингвистической дисциплины. Москва, 1964. 312 с.
2. Денисенко І.І. Структурно-семантичні аспекти соматичних ідіом англійської мови. *Молодий вчений*. 2017. Вип. 12.1(52.1). С. 30–33.
3. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка : учебное пособие ; 3-е изд. Дубна : Феникс, 2005. 488 с.
4. Курилко О.В., Сидорук Г.І. Особливості англійської ідіоматики в перекладацькому аспекті. URL: http://www.rusnauka.com/41_FPN_2015/Philologia/6_201910.doc.htm.
5. Мишак О.О. Прагматичні ідіоми в сучасній англійській мові. *Вісник Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2012. № 2(4). URL: <https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2012/2/26.pdf>.
6. Петрова Н.Д. Англійські фразеологічні одиниці з національно-культурологічним компонентом. *Іноземна філологія*. Київ, 2013. С. 40–50.
7. Савицкий В.М. Английская фразеология: проблемы моделирования. *Вестник Самарского государственного университета*. 1993. 171 с.
8. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
9. Свешнікова О.В. Особливості перекладу фразеологічних одиниць англійської мови на українську. *Прикладна лінгвістика: проблеми та рішення*. Київ, 2014. С. 19.
10. Ясюкевич Є.Н. Особливості англійських фразеологізмів, що відображають лінгвокультурний аспект «число». URL: <http://www.elib.grsu.by/katalog/155577-326228.pdf>.
11. Oxford Idioms Dictionary for Learners of English. Oxford : Oxford University Press, 2003. 465 p.
12. The idioms. Largest idioms dictionary. URL: thedioms.com.
13. The free dictionary by farlex. URL: <https://idioms.thefreedictionary.com>.